

Primjedbe Crnogorskog Telekoma i odgovori Agencije na Analizu Maloprodajnog tržišta pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za fizička i pravna lica

Oznaka komentara	Br. Strane	Tekst nacрта Analize	Komentar Crnogorskog Telekoma	Odgovor Agencije na komentare Crnogorskog Telekoma
A1	14	<p>Relevantno tržište usluga čine oni proizvodi, odnosno usluge, koji su, posmatrano sa pozicije krajnjeg korisnika, međusobno zamjenjivi zbog svojih karakteristika, cijena ili namjene. Jednostavnije rečeno, dimenziju relevantnog tržišta usluga čine svi ponuđeni proizvodi, odnosno usluge koji su po svojim karakteristikama, namjenama i cijenama međusobno zamjenjivi, tako da postoje efekti supstitucije na strani tražnje, na strani ponude ili mogućnost ulaska potencijalne konkurencije.</p>	<p>Smatramo da je dovoljno pogledati koliki je godisnji saobraćaj fiksne telefonije a koliki mobilne i ta činjenica je dovoljna da se vidi koji je glavni a koji supstitutivni servis</p>	<p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što je supstitutivne usluge razmatrala u skladu sa Preporukom EC o relevantnim tržištima usluga iz 2017. godine u pogledu definicije predmetnog tržišta. S tim u vezi, a shodno Eksplanatornom dokumentu uz Preporuku Evropske komisije o relevantnim tržištima usluga iz 2014. godine, Agencija polazi od najuže definicije relevantne usluge na ovom tržištu (PSTN) i pristupa analizi stepena supstitucije ove usluge sličnim uslugama u cilju eventualnog proširenja opsega ovog tržišta. Usluge koje su korisnicima ranije bile ponuđene u PSTN mreži korišćenjem</p>

				<p>TDM tehnologije, u IMS telefoniji su implementirani kao simulacioni servisi i pružaju potpunu i adekvatnu zamjenu bez uskraćivanja funkcionalnosti krajnjem korisniku, što podrazumjeva da je percepcija krajnjeg korisnika prema usluzi ista. Stoga je omogućen prelazak korisnika sa tradicionalne uskopojasne PSTN/ISDN telefonije na IMS telefoniju bez promjene funkcionalnosti dodatnih (suplementarnih) usluga. Shodno navedenom, Agencija smatra da je pristup putem POTS priključka, kojim Crnogorski Telekom trenutno omogućava pristup javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji, usluga istovjetna usluzi pristupa telefonskoj usluzi putem PSTN-a i da je u odnosu na istu potrebno razmatrati zamjenske usluge.</p>
A2	18	4.2.2.2 Analiza stepena supstitucije na strani tražnje	<p>Prema Smjernicama EU Komisije za analizu tržišta i ocjenu značajne tržišne snage na temelju regulatornog okvira EU-a za elektronske komunikacijske mreže i usluge (2018/C 159/01), pri utvrđivanju postojanja zamjenjivosti potražnje državna regulatorna tijela trebala bi razmotriti svaki dokaz o prijašnjem ponašanju kupaca te procijeniti vjerovatnu reakciju kupaca i dobavljača na takvo povećanje cijene predmetne usluge</p>	<p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što je Agencija pri analizi stepena supstitucije izvršila razmotrila dovoljno relevantnih aspekata, te da je definisanje predmetnog relevantnog tržišta sproveda u skladu sa Eksplanatornim dokumentom (SWD(2014) 298 COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EXPLANATORY NOTE)</p>

				koji je usvojila Evropska Komisija uz Preporuku o relevantnim tržištima usluga, a što je i ponovljeno u okviru odgovora na komentar A1.
A3	26	<p>Crnogorski Telekom je bivši monopolista i vlasnik elektronske komunikacione mreže. Geografska dostupnost, tj. raspoloživost telefonskih priključaka je izrazito velika s obzirom da je Crnogorski Telekom, kao pružalac osnovne telekomunikacione usluge, saglasno Zakonu o telekomunikacijama, bio obavezan svim korisnicima ponuditi pristup svojoj mreži. Crnogorski Telekom je izgradio sopstvenu pristupnu mrežu u periodu dok je bio javno preduzeće i dio JP PTT-a, a i nakon toga, u periodu u kojem je uživao ekskluzivna prava.</p> <p>Za ostale operatore, koji postoje na tržištu ili planiraju ući na tržište, izgradnja sopstvene pristupne infrastrukture iziskuje visoke troškove ulaganja zbog potrebe kopanja i provlačenja distributivne telekomunikacione kanalizacije. Izgradnja i početak korišćenja sopstvene pristupne infrastrukture zahtijeva visoka kapitalna ulaganja i detaljno razrađene poslovne planove i razumno vrijeme povraćaja uložениh</p>	<p>Ostali operatori imaju mogućnost širenja svoje mreže gdje god postoji infrastruktura Crnogorskog Telekoma, Cedisa, Komunalnih usluga, kao i drugih imaoca infrastrukture pod uslovima propisanim Pravilnikom o zajedničkom koriscenju infrastructure a to i čine gdje god imaju komercijalni interes. Uostalom Agencija I sama u ovom dokumentu navodi zašto ostali operatori nijesu gradili sopstvenu telekomunikacionu kablovsku kanalizaciju već koristili veleprodajne usluge I zaključivali infrastrukturu ostalih operatora.</p>	<p>Konstatacija Crnogorskog Telekoma upućuje na mogućnosti koje stoje na raspolaganju alternativnim operatorima, pri čemu je potrebno istaknuti da te raspoložive mogućnosti nisu dovoljne da podrže planove alternativnih operatora, čime je onemogućen razvoj mreža operatora na pojedinim željenim lokacijama. S druge strane, izgradnja sopstvene infrastrukture je neisplativa zbog visokih troškova. Navedeno potvrđuje stav Agencije o prisustvu visokih prepreka razvoju infrastrukturne konkurencije. Stoga Agencija ostaje pri isrečenim navodima.</p>

	<p>sredstava. U skladu s navedenim, može se zaključiti da ulazak na tržište zahtijeva od novih operatora značajna ulaganja, većinom u obliku nenadoknadivih troškova, koje operatori ne bi mogli nadoknaditi u slučaju tržišnog neuspjeha i izlaska s tržišta. Shodno navedenom, i uzimajući u obzir geografsku rasprostranjenost pristupne (mrežne) infrastrukture Crnogorskog Telekomu koja je građena tokom dugog perioda, odnosno u periodu kada je Crnogorski Telekom bio javno preduzeće kao i u sljedećem periodu kada je uživao ekskluzivna prava, repliciranje pristupne (mrežne) infrastrukture Crnogorskog Telekomu za pružanje javno dostupne telefonske usluge isključivo privatnim korisnicima nije ekonomski opravdano.</p> <p>Imajući to u vidu, operatorima je otežana izgradnja nove infrastrukture za pružanje javno dostupne telefonske usluge za pravna i fizička lica, koja se pruža na fiksnoj lokaciji zbog visokih troškova pa u tom tradicionalnom pristupu uspostavljanja mreže nadzor nad infrastrukturom predstavlja visoku prepreku razvoju infrastrukturne konkurencije.</p>		
A4	27	Činjenica je da ostali operatori	Svi operatori imaju obavezu da na EKIP-u Konstatacija Crnogorskog Telekomu

		<p>uglavnom nemaju svoju infrastrukturu koju bi koristili za razvoj svojih mreža a u cilju pružanja javne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji, već su prinuđeni da isto zakupljuju od Crnogorskog Telekom, Komunalnih usluga Podgorica i CEDIS-a i drugih vlasnika infrastructure,</p>	<p>dostave podatke o svojoj infrastrukturi i mreži u GIS formatu. Crnogorski Telekom je dostavio skoro sve podatke o mobilnoj i fiksnoj infrastrukturi za sve opštine u Crnoj Gori (u uzem smislu rijeci,podaci o medjugradskoj su jos u fazi unosjenja). Ti podaci su unijeti u bazu Agencije i javno su dostupni. Ostali operatori imaju mogućnost izgradnje svoje mreže svuda gdje postoji infrastruktura Crnogorskog Telekom, Cedis-a i Komunalnih usluga, kao i drugih imaoca infrastrukture</p>	<p>upućuje na mogućnosti koje stoje na raspolaganju alternativnim operatorima, pri čemu je potrebno istaknuti da te raspoložive mogućnosti nisu dovoljne da podrže planove alternativnih operatora, čime je onemogućen razvoj mreža operatora na pojedinim željenim lokacijama. S druge strane, izgradnja sopstvene infrastrukture je neisplativa zbog visokih troškova. Mtel i Telemach svojim korisnicima nude telefonsku uslugu na fiksnoj lokaciji po povoljnim uslovima samo u okviru sopstvene mreže, dok su cijene prema ostalim fiksnim mrežama znatno visoke. S obzirom da je učešće u ukupnom broju korisnika telefonske usluge na fiksnoj lokaciji Mtel-a oko 26% a Telemach-a oko 7, to ovi korisnici imaju značajno manju vjerovatnoću da će se birani telefonski brojevi naći u istim fiksnim mrežama, tj pri povoljnim uslovima. Navedeno potvrđuje stav Agencije o prisustvu visokih prepreka razvoju infrastrukturne konkurencije. Stoga Agencija ostaje pri isrečenim navodima.</p>
A5	27	<p>Na osnovu svega navedenog, Agencija je mišljenja da postoje visoke strukturne prepreke za ulazak na relevantno Maloprodajnog tržišta pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji, za</p>	<p>Agencija zaključuje da „postoje visoke strukturne prepreke“. Stanje na terenu je ipak drugacije od ovdje opisanog. Prvo, stvar je proste ekonomske racunicea operatori ulazu u izgradnju pristupne mreze</p>	<p>Komentar Crnogorskog Telekomu upravo ukazuje na postupanje Crnogorskog telekoma sa pozicije infrastrukturnog monopoliste primjenom prepoznatih taktika, kojima</p>

	<p>fizička i pravna lica.</p>	<p>u opstinama gdje je to ekonomski isplativo – npr. jedan od faktora bi bio gdje je veća gustina naseljenosti. Operatori su našli efikasan način da dodju do korisnika tamo gdje su targetirali.</p> <p>Drugo, možda treba uzeti u obzir mogućnost da operatori (MTEL prije svega) neblagovremeno dostavljaju kompletne podatke o svojoj infrastrukturi, jer se, primjera radi nakon traženja ponude i početka korišćenja Telekomove infrastrukture, ne odrađuju svi koraci procedure kako bi trebalo: već se čeka i po dvije godine prije nego što pošalju Tehnički Izvještaj (specifikaciju šta su tačno provukli na nekoj dionici za koju su poslali Zahtjev za Zakup prostora u kanalizaciji). Plaćanje Telekomu se, naravno, radi, retroaktivno, ali, budući da se povratne informacije, prema dosadašnjem iskustvu, ne dostavljaju predviđenom dinamikom tj. ubrzo nakon radova na terenu, s pravom se postavlja pitanje tačnosti podataka o stvarnom stanju.</p> <p>Primjer: Izvještaju o stanju tržišta iz novembra 2019 koji je Vlada CG usvojila stoji kako MTEL nema infrastrukturu za pristup fiksnoj lokaciji u opštinama: Gusinje, Petnjica, Plav, Plužine, Šavnik i Žabljak. Za Opštine gdje imaju ekonomski interes – Šavnik i Žabljak- poslali su zahtjeve Telekomu još 2018te, od kada su u</p>	<p>stvara privid spremnosti da omogućí pristup, ali u periodu turističke sezone ili pak u periodu početka zime i nepovoljnih vremenskih prilika. Navedeno potvrđuje zaključak Agencije o prisustvu visokih strukturnih prepreka, koje sprečavaju planirani razvoj elektronskih komunikacionih mreža. Stoga Agencija ostaje pri isrečenim navodima.</p>
--	-------------------------------	--	--

			<p>mogućnosti da koriste infrastrukturu koju su u tom periodu mogli osposobiti, tokom 2018te (Zabljak od juna 2018te, Savnik od septembra 2018).</p>	
A6	29	5.1.3 Zaključak o prvom kriterijumu	<p>Agencija treba da uzme u obzir činjenice i podatke iznežete ukroz komentare na ovaj dokument.pribavi dodatne informacije o infrastrukturi drugih operatora kako bi mogla da donese pravilan zakljucak o postojanju strukturnih prepreka za ulazak na trziste</p>	<p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekom iz razloga što Agencija kontinuirano prikuplja podatke o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi od svih operatora, na osnovu kojih je nesporno da je Crnogorski Telekom monopolista u pogledu izgrađene elektronske komunikacione infrastrukture na prostoru Crne Gore). Elektronska komunikaciona infrastruktura ostalih operatora je svakako značajna za razvoj elektronskih komunikacionih mreža. Posebno je značajna infrastruktura u ruralnim oblastima. Stoga ista ne može u dovoljnoj mjeri zamijeniti postojeću infrastrukturu Crnogorskog Telekom, jer je većina korisnika skoncentrisana u urbanim zonama. Shodno navedenom Agencija ostaje pri izrečenom zaključku o postojanju strukturnih prepreka za ulazak na trziste .</p>
A7	30	<p>Slika br. 1: Kretanje broja korisnika usluge pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji Izvor: Podaci kojima raspolaže Agencija</p>	<p>2016 se ne slaze sa grafikonom ispod zbir broja korisnika 149,396</p>	<p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekom iz razloga što je isti neosnovan. Na navedenim slikama nisu prikazani iznosi, već je samo tržišno učešće u procentima (%).</p>

A8 A9	30	<p>Slika br.2: Kretanje učešća operatora u broju korisnika usluge pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji u cilju pružanja telefonske usluge Izvor: Podaci kojima raspolaže Agencija</p>	<p>Rast trzista dolazi od drugih operatora, sto nije jasno naznaceno u komentaru iznad slike – MSH u 2016 bio 91%, pao na 66,25% (-25%), a broj korisnika -16% - i pored znacajnog ucesca, rast trzista ne dolazi od Telekoma – jasnije da se naglasi u komentaru oznacenom crvenom</p> <p>Broj korisnika operatora Mtel raste preko 200% u navedenom periodu i utice na rast ukupnog trzista, u 2018 je dostigao 40% od broja korisnika CT-a</p>	<p>Agencija djelimično prihvata komentar Crnogorskog Telekoma i vrši dopunu teksta na koji se nastavljaju pokazatelji sa slike 3, a koji su zajedno uporište za zaključak Agencije. S tim u vezi, odnosni zaključak nije moguće donijeti samo na osnovu kretanja ukupnog broja korisnika operatora.</p> <p>S tim u vezi, u cilju preciznijeg opisa, Agencija mijenja tekst na način da glasi: <i>„Učešće Crnogorskog Telekoma u broju korisnika pristupa javnoj telefonskoj mreži u cilju korišćenja bilo koje od usluga iz paketa koje se putem ove vrste pristupa pružaju (ukupno, tj.standalone i u okviru paketa) tokom relevantnog perioda je opadalo kontinuirano i na kraju 2018.godine je iznosilo preko 65 % (Slika br.2) što je znatno iznad referentnih nivoa za koje se generalno smatra da je bitan indikator za status značajne tržišne snage, a posebno ako se posmatra u odnosu na standalone telefonsku uslugu.“</i></p>
A10 A11	30	<p>Navedeno potvrđuju podaci kojima Agencija raspolaže, koji pokazuju da je na kraju 2018. godine učešće Crnogorskog Telekoma u pružanju usluga pristupa javnoj fiksnoj mreži za potrebe korišćenja samostalne (eng. stand alone) telefonske usluge iznosilo je preko 99% (Slika br.3).</p>	<p>To stoga sto su u pitanju „stari“ korisnici (koje je Telekom stekao u periodu kada je fix voice bio primarni servis, a ne najmanje bitan kakav je danas), koji ne zele da predju na usluge upakovane u pakete. Ostali operatori u startu korisnicima nude pakete a ne standalone fix voice jer im je to u intresu .</p>	<p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što je Agencija prilikom analize uzela u obzir više pokazatelja sa kraja relevantnog perioda (31.12.2018.godine), i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Učešće Crnogorskog Telekoma u ukupnom broju korisnika pristupa javnoj telefonskoj mreži je preko 65

			<p>%, a što je nesporno značajan iznos koji već upućuje na veliku vjerovatnoću zaključivanja o statusu Crnogorskog Telekomu kao operatora sa značajnom tržišnom snagom;</p> <ul style="list-style-type: none"> - učešće Crnogorskog Telekomu u ukupnom broju korisnika usluge u cilju pružanja telefonske usluge (stand alone i u okviru paketa) je 66,25% - Učešće Crnogorskog Telekomu u ukupnom broju korisnika pristupa javnoj fiksnoj mreži za potrebe korišćenja samostalne (eng. stand alone) telefonske usluge iznosilo je preko 97%, što potvrđuje zaključivanje iz prethodne alineje; - Učešće broja korisnika samostalnih (eng. stand alone) telefonskih usluga na fiksnoj lokaciji u ukupnom broju korisnika ove usluge (standalone i u okviru paketa) kod Crnogorskog Telekomu je 29%, što opravdava posebnog naglašavanja značaja stand alone telefonske usluge u postupku sprovođenja Testa tri kriterijuma, i dodatno potvrđuje konačno odnosno zaključivanje. <p>Shodno navedenim pokazateljima,</p>
--	--	--	--

			<p>Prvo, na grafiku je prikazano CT ucesce 97%, ali ne vidi se jasno da je broj korisnika stand alone usluge u periodu od 2016-2018 opao za 51% (tabela sa podacima koje je Telekom dostavio Agenciji) –CT ucesce je i dalje visoko, ali grafikon ne prikazuje na pravi nacin stanje na trzistu tj. rast kod drugih operatora cak i kod stand alone korisnika.</p>	<p>Agencija ostaje pri izrečenim navodima.</p> <p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što se pri zaključivanju pošlo od učešća Crnogorskog Telekoma u ukupnom broju korisnika pristupa javnoj telefonskoj mreži u cilju pružanja telefonske usluge (standalone) na kraju relevantnog perioda, a koji iznosi 97%. Ovaj pokazatelj na nivou cjelokupnog tržišta (uzimajući u obzir učešće svih operatora), bez obzira na isto unutar pojedinih operatora, je dovoljan pokazatelj stanja na ovom relevantnom tržištu i predstavlja osnov za odnosno zaključivanje Agencije.</p>
A12 A13	31	<p>Takođe, ako se uzme u obzir ukupan broj korisnika ove usluge (stand alone i u okviru paketa) od strane svih operatora na predmetnom tržištu, učešće Crnogorskog Telekoma u broju korisnika ove usluge je 66,25%, što je veoma visoko učešće i samo, kao takvo, ukazuje na nedovoljno razvijenu konkurenciju na tržištu pristupa u cilju pružanja javne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji (Slika br.4).</p>	<p>Analiza nije konsistentna. Na starni 32 dokumenta uzimaju se podaci o saobracaju na kraju 2019 godine ako vec Agencija to cijeni potrebnim onda je bilo prostora da se i ovdje daju noviji podaci jer je udio CT- znacjno pao (podaci za dec 2019): CT: 58% (-8%) Mtel: 33% Telemach: 8%</p> <p>Period na koji se odnosi analiza je 2016-2018</p>	<p>Agencija djelimično prihvata komentar Crnogorskog Telekoma jer se radi o pogrešnoj godini 2019 (štamparska greška). S tim u vezi, Agencija samo mijenja godinu na način da se slika 7 odnosi na 31.12.2018. godine.</p> <p>Agencija ne prihvata komentar</p>

			Pad 2018-2016 sa 90,7% na 66,25% -24,55%	Crnogorskog Telekoma, iz razloga što je tržišno učešće Crnogorskog Telekoma znatno iznad referentnih nivoa za koje se generalno smatra da su indikatori za status značajne tržišne snage. S tim u vezi ali Agencija ostaje pri izrečenom navodu.
A14 A15 A16	31	Nadalje, učešće korisnika samostalnih (eng.stand alone) telefonskih usluga na fiksnoj lokaciji u ukupnom broju korisnika ove usluge (stand alone i u okviru paketa) kod Crnogorskog Telekoma je 29% (Slika br.5). U pitanju su korisnici koji ne žele ili ne mogu koristiti usluge pristupa internetu i kablovskoj TV.	<p>Vecinom jer tu slugu koriste kod drugog operatora, ili je ne zele uopste. Nasa istraživanja pokazuju da je u pitanju starija populacija 33%a 33%izjavljuje da koristi servis kod drugih operatora.</p> <p>Ako se napravi analiza za druge operatore vidjeće se da je broj njihovih korisnika fiksne telefonije veoma mali u odnosu na ukupan broj korisnika. To znači da većina korisnika nije zainteresovana za korišćenje fiksne telefonije već radije preferiraju mobilnu čak i kad im je fiksna dostupna. Broj korisnika fiksnih i mobilnih mreža na nivou države je neuporediv.</p> <p>Komentar nije u skladu sa podacima koje je CT dostavio kroz Upitnik br stand alone korisnika 48,806 ili 42,9% u ukupnoj bazi – a obradljivac se poziva samo na CT, a ne cijelo</p>	<p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što isti nema uticaja na zaključak. S tim u vezi ali Agencija ostaje pri izrečenom navodu.</p> <p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što isti upućuje na poređenje sa mobilnim servisima, a koji ne mogu biti supstituti na ovom relevantnom tržištu.</p> <p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što je Agencija koristila sve relevantne podatke koje su operatori u proteklom</p>

			trziste	<p>periodu dostavili Agenciji, a pokazatelj o učešću Crnogorskog Telekomu u ukupnom broju korisnika standalone telefonske usluge od oko 90% u korisnicima ovih usluga upućuje na značaj učešća broja stand alone korisnika, upravo, kod Crnogorskog Telekomu.</p> <p>Agencija prilikom analize uzela u obzir više pokazatelja sa kraja relevantnog perioda (31.12.2018.godine) kako je prethodno navedeno u odgovoru na komentar A11. Shodno navedenim pokazateljima, Agencija ostaje pri izrečenim navodima.</p>
A17	32	Slika br.6: Kretanje učešća operatora u ukupnom saobraćaju ostvarenom putem javne telefonske usluge Izvor: Podaci kojima raspolaže Agencija	Minuti se ne poklapaju sa podacima datim u upitniku koji je CT dostavio Agenciji	Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekomu iz razloga što je je na slici br.6. prikazano procentualno učešće pojedinih operatora u relevantnom periodu, a ne egzaktan broj. Za dijagram su korišćeni svi raspoloživi relevantni podaci koje su operatori dostavljali Agenciji za relevantan period.
A18	32	Agencija je razmotila učešće operatora na kraju relevantnog perioda, 31.12.2019.godine u ukupno ostvarenom saobraćaju, i utvrdila da je učešće Crnogorskog Telekomu u istom skoro 90% (Slika br.7).	Zasto se korsite podaci iz 2019 kad se analiza odnosi na period 2016-2018?	Agencija djelimično prihvata komentar Crnogorskog Telekomu jer se radi o pogrešnoj godini 2019 (štamparska greška). S tim u vezi, Agencija samo mijenja godinu na način da se slika 7 odnosi na 31.12.2018. godine

A19	32	Ako se navedenim pokazateljima doda i činjenica da su korisnici su relevantnom periodu koristili mogućnost prenosivosti broja i prešli na zamjensku uslugu u okviru povoljnijeg paketa kod drugog operatora (M:Tel-a ili Telemacha), očigledno je da je isto realizovano u cilju korišćenja povoljnosti u pogledu korišćenja i drugih usluga u paketu a ne isključivo usluge pristupa javnoj telefonskoj usluzi na fiksnoj lokaciji.	Telekom dakle, iz priznatih "istorijskih" razloga ima najveći broj priključaka solo fiksne telefonije, ali je to servis koji sam po sebi „umire“... To je lako provjeriti ako se provjeri koliki je - i da li uopšte postoji - prirast fix voice only korisnika. Porast fix voice korisnika postoji samo zbog toga što se fix voice –kod svih operatora – nudi u paketu sa drugim servisima. Porast fix voice only ne postoji kao takav.	Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekom iz razloga što, broj <i>stand alone</i> korisnika, iako opada, i dalje čini 29% od ukupnog broja korisnika ove usluge (standalone i u okviru paketa) upravo kod Crnogorskog Telekom. S tim u vezi, , Agencija ostaje pri izrečenim navodima.
A20	32	Ovaj prelazak korisnika je uticao inicijalno na smanjenje broja korisnika Crnogorskog Telekom u korist povećanja broja korisnika drugih operatora (Slika br.8). Međutim, očigledno je da navedene promjene na ovom tržištu nisu dovele do značajne promjene u korišćenju usluge pristupa u cilju ostvarivanja telefonskih usluga na fiksnoj lokaciji, kao ni do značajnog smanjenja učešća Crnogorskog Telekom.	Ovi podaci pokazuju tendenciju smanjenja korisćenja fiksne telefonije kod korisnika svih operatora jer se korisnici radije opredjeljuju za korišćenje mobilne telefonije. Ovo se može vidjeti na osnovu ostvarenog saobraćaja mobilne i fiksne telefonije kod svih operatora	Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekom iz razloga što se isti odnosi na poređenje sa mobinim uslugama, koje nisu zamjenske na ovom relevantnom tržištu. Navedeno je Agencija utvrdila pri definisanju ovog relevantnog tržišta, a takođe i ponovila u odgovoru na komentar A1. S tim u vezi, Agencija ostaje pri izrečenim navodima.
A21 A22	33	Na osnovu svih činjenica iznesenih u razmatranju drugog kriterijuma, Agencija zaključuje kako na Maloprodajnom tržištu pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za fizička i pravna lica ne postoji tendencija ka efikasnoj tržišnoj	Cijenimo da Agencija treba još jednom da razmotri činjenice i podatke na koje se ukazuje u prethodnim komentarima kako bi donijela pravilan zaključak da drugi kriterijum nije zadovoljen	Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekom iz razloga što je pri donošenju zaključaka o drugom kriterijumu koristila odgovarajuće podatke iz relevantnog perioda i razmotrila sve relevantne pokazatelje promjena na predmetnom tržištu. S tim

		<p>konkurenciji i da su i dalje prisutne visoke i trajne prepreke za ulazak na tržište.</p>	<p>Konstantan trend pada svih značajnih parametara CT-a u periodu od 2016-2018 godine (MSH - 25%, broj korisnika -16%, saobraćaj stand alone korisnika -51%), dok se kod drugih operatora može primijetiti značajan rast u istom periodu (broj korisnika operatora Mtel raste preko 200% u navedenom periodu i utice na rast ukupnog tržišta, u 2018 je dostigao 40% od broja korisnika CT-a), što ukazuje da postoji mogućnost rasta odnosno tržišna konkurencija, ali i da rast na tržištu ne dolazi od Telekoma.</p>	<p>u vezi, ponovno razmatranje bi bilo zasnovano na istim podacima i pokazateljima, i konačno bi proizvelo zaključke istovjetne izrečenim u odnosnim navodima Agencije.</p> <p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što isti uzima u obzir samo interne pokazatelje pojedinih operatora, a ne tržišta u cjelini, a što u postupku sprovođenja testa tri kriterijuma nije dovoljan pokazatelj ispunjenosti drugog kriterijuma. S tim u vezi, Agencija ostaje pri ranije izrečenim navodima.</p>
A23	36	<p>usluga pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za fizička i pravna lica koja se pruža putem POTS priključka, nezavisno od toga da li se navedeni pristup nudi samostalno ili kao sastavni dio paketa usluga;</p>	<p>u Telekomovoj mreži ova usluga nemoguća, jer je CT mreža analogna IP – digitalna,</p>	<p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što je supstitutivne usluge razmatrala u skladu sa Preporukom EC o relevantnim tržištima usluga iz 2017. godine u pogledu definicije predmetnog tržišta. S tim u vezi, a shodno Eksplanatornom dokumentu uz Preporuku Evropske komisije o relevantnim tržištima usluga iz 2014. godine, Agencija polazi od najuže definicije relevantne usluge na ovom tržištu (PSTN) i pristupa analizi stepena supstitucije ove usluge sličnim</p>

				<p>uslugama u cilju eventualnog proširenja opsega ovog tržišta. Usluge koje su korisnicima ranije bile ponuđene u PSTN mreži korišćenjem TDM tehnologije, u IMS telefoniji su implementirani kao simulacioni servisi i pružaju potpunu i adekvatnu zamjenu bez uskraćivanja funkcionalnosti krajnjem korisniku, što podrazumjeva da je percepcija krajnjeg korisnika prema usluzi ista. Stoga je omogućen prelazak korisnika sa tradicionalne uskopojasne PSTN/ISDN telefonije na IMS telefoniju bez promjene funkcionalnosti dodatnih (suplementarnih) usluga. Shodno navedenom, Agencija smatra da je pristup putem POTS priključka, kojim Crnogorski Telekom trenutno omogućava pristup javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji, usluga istovjetna usluzi pristupa telefonskoj usluzi putem PSTN-a i da je u odnosu na istu potrebno razmatrati zamjenske usluge.</p>
A24	37	Na kraju 2018. godine učešće korisnika usluga pristupa javnoj fiksnoj mreži za potrebe korišćenja telefonske usluge Crnogorskog Telekoma u ukupnom broju korisnika te usluge, kako je i prethodno detaljno prikazano u	Provjeriti podatak odnosi na trziste, a pripisuje se CT-u	Agencija djelimično prihvata komentar iz razloga što je u tekstu koji se odnosi na Sliku br. 3 iskazan pogrešan iznos „preko 99%“. S tim u vezi, Agencija mijenja navedeni tekst u skladu sa dijagramom na slici br.3, tako da glasi:

		poglavlju br.4, iznosilo je: - 97,02% - učešće u ukupnom broju korisnika samostalne (eng. stand alone) telefonske usluge (Slika br.3);		„preko 97%“
A25	38	podaci o ostvarenom saobraćaju u fiksnoj telefoniji po operatorima u relevantnom periodu ukazuju na izvjesan pad učešća Crnogorskog Telekomu u istom, s tim da to učešće i dalje iznosi oko 90 % (Slika br.6).	Ostvareni saobraćaj je u periodu 2016-2018 pao 41%, a kod drugih operatora imamo rast... ucesce CTa je i dalje visoko ali komentar treba da ukaze i na trend na trzistu	Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekomu iz razloga isti ukazuje na trend pada učešća Crnogorskog Telekomu, ali ne u mjeri koja bi ugrozila njegovu tržišnu poziciju na predmetnom tržištu.
A26	39	Činjenica je da ostali operatori uglavnom nemaju svoju infrastrukturu koju bi koristili za razvoj svojih mreža a u cilju pružanja javne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji, već su prinuđeni da isto zakupljuju od Crnogorskog Telekomu, Komunalnih usluga Podgorica i CEDIS-a i drugih vlasnika infrastrukture. Osim toga, veleprodajne usluge (WLR, izbor i predizbor), iako su u ponudi, nisu zaživjele. S tim u vezi, Komunalne usluge Podgorica i CEDIS ne mogu se posmatrati kao operatori koji bi na osnovu svoje infrastrukture mogli biti konkurencija Crnogorskom Telekomu na ovom relevantnom tržištu iz razloga što ta infrastruktura služi prevashodno za osnovnu djelatnost tih operatora i mala je vjerovatnoća da će isti operatori tu infrastrukturu početi da koriste u cilju pružanja maloprodajne	Imajući u vidu da Mtel , Telemach i CT imaju otprilike po trećinu tržišta televizije i interneta logično pitanje je što sprečava korisnike Mtela i Telemacha da koriste servis fiksne telefonije na fiksnoj lokaciji?	Mtel i Telemach svojim korisnicima nude telefonsku uslugu na fiksnoj lokaciji po povoljnim uslovima samo u okviru sopstvene mreže, dok su cijene prema ostalim fiksnim mrežama znatno više. S obzirom da je učešće Mtel-a oko 26% a Telemach-a oko 7% u ukupnom broju korisnika telefonske usluge na fikskoj lokaciji, to je mala vjerovatnoća da će korisnici uglavnom pozivati brojeve u okviru iste fiksne mreže, tj pod povoljnim uslovima (ili u okviru paketa). S tim u vezi, Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekomu i ostaje pri izrečenim navodima.

		telefonske usluge.		
A27	40	ulaganjima u pristupnu mrežu optičkih kablova Crnogorski Telekom će još više jačati svoju tržišnu poziciju, što mu daje prednost nad potencijalnim operatorima, posebno u urbanim područjima koja su pokrivena većim brojem potencijalnih korisnika	Crnogorski Telekom ima velike troškove na godišnjem nivou na održavanju tk ingrastruktura npr. Izmjestanja tk kanalizacije koja se radi zbog izgradnje i rekonstrukcije puteva, izgradnje ulica u gradovima, oštećenja usled izgradnje raznih objekata i krađa elemenata tk infrastrukture itd. Nijedan drugi operator koji je zakupac ne participira u ovim troškovima.	Agencija ne osporava konstataciju Crnogorskog Telekoma u pogledu troškova za održavanje tk infrastrukture, ali smatra su ovi troškovi uzeti u obzir pri formiranju cijena, te da je obezbijeđen povrat kapitala. S tim u vezi Agencija ostaje pri izrečenim navodima.
A28	40	dostupnost veleprodajnih usluga, odnosno rješenja kao što su usluge izbora i predizbor operatora i veleprodajnog iznajmljivanja pretplatničkih linija značajno umanjuju barijere ulasku manjih alternativnih pružalaca usluga, koji imaju mogućnost ulaska na maloprodajno tržište fiksnog pristupa mreža a da za to nije preduslov izgradnja sopstvene infrastrukture	Troškovi izgradnje tk infrastrukture su značajno povećani od 2010. Takođe, i troškovi održavanja tk infrastrukture su znatno uvećani . Samo tokom 2019. imali smo 185 zahtjeva za izmještanje tk infrastrukture ormarića, kablova, okana, tk kanalizacije. Imajući u vidu intenzivnu izgradnju ulica i saobraćajnica zadnjih godina troškovi koje ima CT za izmještanje tk infrastrukture su veoma veliki i ne mogu se izbjeći	Agencija ne osporava konstataciju Crnogorskog Telekoma u pogledu troškova za održavanje tk ingrastruktura, ali polazi od pretpostavke da su ovi troškovi uzeti u obzir pri formiranju cijena, te da je obezbijeđen povrat kapitala, kako je navedeno u i odgovoru na komentar A27. S tim u vezi Agencija ostaje pri izrečenim navodima.
A29	40	Ekonomija širine (eng.economies of scale) se odnosi na potencijalne prednosti operatora kroz horizontalnu integraciju u ponudi različitih proizvoda i usluga zajedno. Crnogorski Telekom A.D. je kroz godine razvio mrežu, pretežno fokusiranu na pružanje javno dostupne telefonske usluge u fiksnoj mreži, na koju nadograđuje druge tipove elektronskih	Crnogorski Telekom je u predhodnom periodu razvijao bakarnu pristupnu mrežu. Da bi pružio i ostale servise (pristup internetu, IPTV) morao je uložiti velika sredstva u osavremenjivanje bakarne pristupne mreže i izgraditi sopstvenu optičku pristupnu mrežu	Agencija je saglasna sa komentarom Crnogorskog Telekoma, ali ostaje pri izrečenim navodima iz razloga što odnosni komentar upravo potvrđuje interes Crnogorskog Telekoma da ulaže u infrastrukturu usled smanjenja troškova kroz mogućnost diversifikacije usluga.

		komunikacionih usluga (kombinovane usluge tj.pakete usluga). Navedene usluge omogućavaju Crnogorskom Telekomu prednosti ekonomije širine na način što korišćenje istih mrežnih elemenata omogućava optimizaciju troškova.		
A30 A31	42	Crnogorski Telekom, kao operator koji ima značajnu tržišnu snagu na ovom relevantnom tržištu, ograničava i narušava konkurenciju na tom tržištu ili na drugom tržištu gdje sprovodi tzv. horizontalno prenošenje značajne tržišne snage, čime onemogućava uvođenje potencijalne konkurencije na relevantno tržište.	<p>Agencija je u skladu sa Zakonom ovlašćena da ovim dokumentom odredi operatora sa znacajnom trzisnom snagom odredi mjere kojim bi sprijecila da taj operator narušava konkurenciju ali ni na osnovu nicega nije mogla utvrditi da se to desilo od strane Telekoma niti je ponudila dokaze za ovu tvrdnju.</p> <p>Ovo je takodje u skladu sa tackom 11 Smjernica EU Komisije za analizu tržišta i ocjenu značajne tržišne snage na temelju regulatornog okvira EU-a za elektronske komunikacione mreže i usluge (2018/C 159/01) koja definise:„ kada se za potrebe ex ante regulacije utvrdi da poduzeće ima značajnu tržišnu snagu na određenom tržištu, to automatski ne podrazumijeva da to poduzeće za potrebe članka 102. Ugovora ili za potrebe primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 (10), ili sličnih nacionalnih odredbi isto tako ima vladajući položaj. Štoviše, utvrđivanje značajne tržišne snage ne utiče direktno na odluku o tome je li poduzeće i na</p>	<p>Agencija, polazeći od činjenice da je predmetna Analiza sprovedena u skladu sa relevantnim propisima EU, te da je značajna tržišna pozicija Crnogorskog Telekoma utvrđena ne samo na osnovu stvarnih, već i potencijalnih negativnih efekata koje mu ta pozicija omogućava, mijenja komentarisani tekst na način da glasi:</p> <p><i>„Crnogorski Telekom, kao operator koji ima mogućnost prenošenja značajne tržišne snage sa relevantnog veleprodajnog tržišta na kojem ima značajnu tržišnu snagu na ovo relevantno tržište, pojačava već značajnu sopstvenu tržišnu snagu predmetnom tržištu. Na taj način Crnogorski Telekom ima mogućnost da ograničava i narušava konkurenciju na predmetnom tržištu ili na drugom tržištu gdje sprovodi tzv. horizontalno prenošenje značajne tržišne snage, čime je u mogućnosti da otežava uvođenje potencijalne konkurencije na relevantno</i></p>

			<p>temelju članka 102. Ugovora zloupotrijebilo vodeći položaj. U kontekstu područja primjene člana 14. Direktive 2002/21/EZ pod time se samo podrazumijeva da, sa stajališta strukture i gledano kratkoročno do srednjoročno, operator na utvrđenom mjerodavnom tržištu trenutno ima i imat će i dalje dovoljnu tržišnu snagu zbog koje se može ponašati u značajnoj mjeri nezavisno od svojih konkurentima, kupca i konačno, potrošača.</p> <p>Na osnovu analize tržišta od strane Agencije po servisima koji su od interesa za najširi krug korisnika((pristup internetu, IPTV,mobilna) vidi se Crnogorski Telekom apsolutno ne sprečava konkurenciju.</p>	<p>tržište.“</p> <p>Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što konstatacije u istom nisu dovoljne za zaključivanje o efikasnoj konkurenciji na relevantnom tržištu koje je predmet ove analize.</p>
A32	42	Na osnovu sprovedene analize, Agencija je utvrdila da na relevantnom maloprodajnom tržištu pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji, za fizička i pravna lica ne postoji efikasna konkurencija.	Korisnici ostalih operatora su u maloj mjeri zainteresovani za fiksnu telefoniju već prednost daju ostalim servisima(internet, IPTV, mobilna) što se može vidjeti na osnovu broja korisnika fiksne telefonije u odnosu na ukupan broj korisnika.	Agencija je saglasna sa konstatacijom Crnogorskog Telekoma, ali, uzimajući u obzir i ostale relevantne pokazatelje i primjenu svih relevantnih crnogorskih zakona i propisa, kao i preporukaa i direktiva EU navedenih u okviru ove analize, Agencija ostaje pri izrečenim navodima.
A33	42	Postojanje značajne tržišne snage Crnogorskog Telekoma Agencija je utvrdila na osnovu visokog tržišnog	Smatramo da je Agencija trebalo da već kod primjene testa tri kritejuma (2019 godine) uvrđi da ne postoje ni visoke ni trajne	Vezano za primjedbu da Agencija nije sprovedla postupak definicije i testa tri kriterijuma na tržištu paketa usluga, s

	<p>učešća koji je stabilan u posmatranom periodu, kao i analizom drugih kriterijuma, kao što su: barijere za ulazak na relevantno tržište i uticaj potencijalne konkurencije na tom tržištu tj. kontrole infrastrukture čiji se obim ne može lako replicirati, ekonomije obima i ekonomije opsega, stepena vertikalne integracije i stepena diverzifikacije usluga</p>	<p>strukturne prepreke ulaska na tržište te da zaključi da Prvi kriterijum nije zadovoljen pa do daljeg analiziranja tržišta ne bi ni doslo , niti do određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom, jer za tim nema ni potrebe. Pitanje je i kakav je zaključak trebalo da donese kod drugog kritejuma koji ocjenjuje da li struktura tržišta pokazuje tendencije razvoja efikasne tržišne konkurencije u naredne tri godine, jer je u pitanju tržište koje je u konstanom padu , tržište na kome za stand alone uslugama ima premalo interesovanja jer su korisnici orjenisani ka kombinovanim uslugama a ne da zakljuci da tržište ne teži konkurenciji. Jer ako se uzmu u obzir segment kombinovanih paketa a Telekomovi konkurenti pristup mreži praktično samo i nude kroz te pakete, Agencija bi sasvim sigurno zaključila da tržište jeste konkurentno i u relevantnom vremenskom okviru a još i više u periodu koji predstoji, sto je smisao ocjene drugog kriterijuma.</p> <p>Agencija stoga treba još jednom da sagleda potrebu da oupšte odredi Telekom kao operatora sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu jer činjenice govore drugačije</p>	<p>obzirom na njihovu dominantnu primjenu od strane krajnjih korisnika, ističemo sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stalno oslanjanje na pojedinačna maloprodajna tržišta usluga u skladu je s pristupom predloženim u Preporuci Evropske komisije o relevantnim tržištima, gdje se ne predvidja definisanje zasebnog maloprodajnog tržišta za pakete usluga (<i>eng. Bundled offers</i>), jer dosadašnja iskustva nisu pokazala da postoji potreba za ex ante regulacijom paketa usluga. - Čak iako je neki regulator pristupio definisanju maloprodajnog tržišta za npr.triple play usluge veleprodajni inputi potrebni za sastavljanje ovog paketa ostali su odvojeni i nezamjenjivi, npr, veleprodajni lokalni pristup, visoko-kvalitetni pristup višoj razini usluga terminacije poziva. <p>Drugim riječima, Evropska komisija u Ekplanatornom dokumentu uz Preporuku o relevantnim tržištima zaključuje da ne smatra da bi identifikacija tržišta paketa usluga imala značajnog uticaja na rezultat</p>
--	--	---	--

				analize tržišta.
A34	46	U slučaju maloprodajnog tržišta pristupa fiksnoj telefonskoj usluzi Crnogorski Telekom je vertikalno integrisani operator koji ima kontrolu nad veleprodajnim inputima koji su neophodni potencijalnim konkurentima za pružanje usluge pristupa, te samim tim je u poziciji da kontroliše te inpute i da utiče na konkurentske uslove na maloprodajnom tržištu.	Umjesto riječi „u poziciji da kontroliše"traba da stoji „ mogao bi da kontroliše" jer to i ne čini	Agencija djelimično prihvata komentar Crnogorskog Telekoma i mijenja tekst na način da glasi <i>„u poziciji koja mu omogućava da kontroliše“</i>
A35	47	Visoko tržišno učešće Crnogorskog Telekoma na relevantnom tržištu koje je predmet ove analize, odsustvo drugih faktora koji bi ograničili tržišnu snagu u relevantnom periodu, ukazuju na trajnije prisustvo prepreka razvoju konkurencije na ovom tržištu	U skladu s prethodnim komentarima smatramo da je ovo pogresan zakljucak koji ukazuje na pretjeranu regulaciju od strane Agencije	Agencija djelimično prihvata komentar Crnogorskog Telekoma i mijenja tekst tako da glasi: <i>„Visoko tržišno učešće Crnogorskog Telekoma, kao i ostali pokazatelji i postupanja razmatrani u ovoj analizi, ukazuju na prisustvo prepreka razvoju konkurencije na ovom tržištu.“</i>
A36	47	Ovakvo ponašanje dovodi do situacije da postojeći ili potencijalni konkurent gubi povjerenje krajnjih korisnika.	Posle rijeci „ponasanje" treba dodati „ukoliko bi se desilo" jer kao i nekim prethodnim komentrima Agencija treba da konstatuje moguće ponašanje operatora za koga cijeni da ima znacajnu trzisnu snagu jer su uvijek radi o pretpostavkama ne i o stvarnim okolnostima sto je sustina ex ante regulacije Duzni smo reci da se obradjivac dokumenta u najvećem dijelu i sluzio takvim konstatacijama koje znače potencijalne	Agencija djelimično prihvata komentar Crnogorskog Telekoma i mijenja tekst tako da glasi: <i>„Ovakvo ponašanje bi moglo dovesti do urušavanja povjerenja krajnjih korisnika kod konkurencije.“</i>

			mogućnosti narušavanja konkurencije ali na pojedinim mjestima mogu se naci i konstatacije stvarnog narušavanja konkurencije što je cijenimo samo omaska al tim kontatacijama svakako nema mjesta u dokumentu	
A37	49	S obzirom da ima najbolje razvijenu pristupnu mrežu iz kog razloga na tržištu pristupa nema jaku konkurenciju, Crnogorski Telekom bi mogao vezati uslugu pristupa sa pozivima koji predstavljaju uslugu s horizontalno povezanog maloprodajnog tržišta i na taj način smanjiti efikasnu tržišnu konkurenciju, s obzirom da drugi operatori krajnjim korisnicima većinom mogu ponuditi samo usluge poziva.	prethodnim komentarima ukazano je na upitnost ovakovog zaključka	Agencija djelimično prihvata komentar Crnogorskog Telekoma i mijenja tekst, tako da glasi: <i>„S obzirom da ima najbolje razvijenu pristupnu mrežu i najveći broj korisnika na ovom relevantnom tržištu, Crnogorski Telekom bi mogao vezati uslugu pristupa sa pozivima koji predstavljaju uslugu s horizontalno povezanog maloprodajnog tržišta. Na taj način Crnogorski Telekom bi, polazeći od činjenice da ima većinski broj korisnika (stand alone i u okviru paketa), kao i shodno povoljnim uslovima za telefonske usluge u okviru sopstvene mreže, mogao ugroziti efikasnu tržišnu konkurenciju na ovom relevantnom tržištu, s obzirom da drugi operatori svojim krajnjim korisnicima mogu ponuditi telefonske usluge takođe samo u okviru sopstvene mreže (mali broj korisnika). Shodno navedenom Crnogorski Telekom na ovom relevantnom tržištu pristupa nema jaku konkurenciju“</i>
A38	49	Agencija smatra da bi Crnogorski Telekom, u odsustvu regulacije, kao	Ovdje je riječ o potencijalnim preprekama razvoja konkurentnosti na tržištu pristupa na	Agencija ne prihvata komentar Crnogorskog Telekoma iz razloga što je

		<p>operator koji je prisutan na puno različitih tržišta mogao početi nuditi krajnjim korisnicima razne oblike vezanih usluga koje bi uključivale regulisane i neregulisane usluge. Prije svega, tu se misli na pakete usluga koji krajnjim korisnicima u isto vrijeme omogućuju pristup fiksnoj i mobilnoj javnoj komunikacijskoj mreži, kao i pristup širokopoljnom internetu. Ovakvi paketi usluga bi mogli biti dobro prihvaćeni od strane krajnjih korisnika, te bi u slučaju nuđenja takvih paketa ispod troška, kao i činjenice da većina drugih operatora ne može ponuditi slične pakete, operator sa značajnom tržišnom snagom na tržištu pristupa javnoj komunikacionoj mreži na fiksnoj lokaciji mogao prenijeti značajnu tržišnu snagu s ovog tržišta na druga maloprodajna tržišta, te na taj način dovesti konkurenciju u nepovoljan položaj</p>	<p>fiksnoj lokaciji generalno ,prepoznato kao mogućnost dakle nešto što može da se desi na bilo kojem nacionalnom tržištu ali Agenciji je poznato da je situacija na crnogorskom tržištu zapravo drugačija da više operatora na tržištu pruža kombinovane usluge ,prisutno je preuzimanje korisnika Telekomom od strane ostalih operatora (o tome govore i podaci o usluzi prenosivosti brojeva) , rast broja korisnika jednog od operatora po 1000 korisnika na mjesečnom nivou. A operatorima koji bi tek namjeravali ući na tržište dostupna je infrastruktura više mrežnih operatora a tek će i biti usvajanjem novog Zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina koji je u Skupstinskoj proceduri na čiju će primjenu Agencija itekako imati uticaja pa čak i u pogledu cijena zakupa infrastrukture</p>	<p>komentarisan konstatacija osnovana i realno moguća, a proističe iz vlasništva nad značajnom infrastrukturom.</p> <p>U pogledu komentara Crnogorskog Telekomom o uslovima korišćenja infrastrukture svih mrežnih operatora koji će biti uređeni zakonom koji je još uvijek u proceduri, Agencija ističe da se postupak ponovnih analiza relevantnih tržišta sprovodi periodično u skladu sa odredbama ZEK-a ili češće u slučaju promijenjenih okolnosti na tržištu.</p>
A39	52	<p>Crnogorski Telekom je, shodno obavezi nadzora cijena, bio dužan izvršiti izmjene cijena usluga pristupa mreži (PSTN pristup, ISDN BA) u pravcu troškovno orijentisanih cijena. Međutim, Crnogorski Telekom se, iako po rezultatima revidiranih regulatornih finansijskih izvještaja u segmentu</p>	<p>Rjesenjem o regulaciji cijena počev od 2014 godine Agencije nije utvrđivala obavezu korekcije cijene –naknade za pristup mreži na fiksnoj lokaciji Pa predlazemo da se ovaj tekst preformulise na sljedeći način: „Crnogorski Telekom je, shodno obavezi nadzora cijena, mogao povećati cijenu</p>	<p>Agencija prihvata komentar Crnogorskog Telekomom i mijenja tekst tako da glasi: <i>„Crnogorski Telekom je, shodno obavezi nadzora cijena, mogao povećati cijenu mjesečne naknade za pristup mreži (PSTN pristup, ISDN BA) u pravcu troškovno orijentisanih cijena. Međutim, Agencija i</i></p>

	<p>maloprodajnog pristupa fiksnoj mreži ostvaruje gubitke jer je troškovno orijentisana cijena iznad važeće cijene mjesečne pretplate, rukovodio interesom očuvanja postojećeg broja pretplatnika i opredijelio se da zadrži cijenu mjesečne pretplate za pristup mreži na istom nivou. Agencija, na drugoj strani, nije insistirala na striktnoj primjeni rezultata troškvnog modela, jer bi to značilo insistiranje na nepopularnoj mjeri povećanja cijene mjesečne pretplate. S tim u vezi, cijena mjesečne pretplate nije se mijenjala u relevantnom periodu, osim zbog povećanja iznosa PDV-a sa 19% na 21% u 2018.godini</p>	<p>mjesečne naknade za pristup mreži (PSTN pristup, ISDN BA) u pravcu troškovno orijentisanih cijena. Međutim, Agencija i Crnogorski Telekom su se rukovodili interesom korisnika pa Agencija takvu obavezu nije utvrđivala rjesenjem donijetim nakon usvajanja regulatornih finansijskih izvjestaja buduci da bi to bila nepopularna mjera povećanja cijena S tim u vezi, cijena mjesečne pretplate nije se mijenjala u relevantnom periodu, osim zbog povećanja iznosa PDV-a sa 19% na 21% u 2018.godini "</p>	<p><i>Crnogorski Telekom su se rukovodili interesom korisnika, pa Agencija takvu obavezu nije utvrđivala rjesenjem donijetim nakon usvajanja regulatornih finansijskih izvjestaja, buduci da bi to bila nepopularna mjera povećanja cijena S tim u vezi, cijena mjesečne pretplate nije se mijenjala u relevantnom periodu, osim zbog povećanja iznosa PDV-a sa 19% na 21% u 2018.godini".</i></p>
--	--	--	--